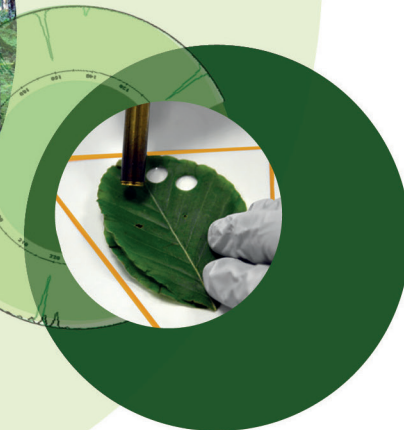

LIFEGENMON Ενημερωτικό δελτίο

Πρώτος χρόνος του LIFEGENMON
2015/2

ΕΠΙΣΚΕΦΤΕΙΤΕ ΜΑΣ

Εάν ενδιαφέρεστε να ενημερωθείτε και να μάθετε περισσότερα για το Πρόγραμμα, επικοινωνήστε μαζί μας μέσω της ιστοσελίδας μας: <http://www.lifegenmon.si/> και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης:

 [facebook.com/lifegenmon](https://www.facebook.com/lifegenmon) twitter.com/lifegenmon [linkedin.com/company/lifegenmon](https://www.linkedin.com/company/lifegenmon)

Slovenia:

Slovenian Forestry Institute
(coordinating beneficiary)

Slovenia Forest Service

Centre for Information Service, Co-operation
and Development of NGOs

Greece:

Aristotle University of
Thessaloniki, Faculty
of Forestry and
Natural Environment

Hellenic Republic -
Decentralized Administration
of Macedonia & Thrace
General Directorate of Forests
& Rural Affairs

Germany:

Bavarian Office for Forest
Seeding and Planting

Impressum / LIFEGENMON Enimerotiko deltio / Grammiki diadromi LIFEGENMON 2015/2 / ISSN 2463-848X / Publisher: Slovenian Forestry Institute, the *Silva Slovenica* Publishing Centre / Editor in chief: Prof. Dr. Hojka Kraigher / Technical editor: Boris Rantaša / Language editor: Diktum d.o.o. / Design: Iz principa / Print: Birografika Bori, d.o.o. / Circulation: 500 copies / The newsletter is published on the www.lifegenmon.si website in PDF format / Contact: Slovenian Forestry Institute – the LIFEGENMON project, Večna pot 2, SI-1001 Ljubljana, Slovenia, e-mail: info@gozdis.si

REPUBLIC OF SLOVENIA
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT
AND SPATIAL PLANNING

Project is financially
supported by the
European Union's LIFE
financial mechanism.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LIFEGENMON

Η διατήρηση της βιοποικιλότητας σε γενετικό επίπεδο, η οποία είναι η βάση για την ποικιλότητα στα ανώτερα επίπεδα των ειδών, των οικοσυστημάτων και των τοπίων, αποτελεί το θεμέλιο λίθο αειφορικής διαχείρισης των δασών. Η δασική γενετική παρακολούθηση επιτρέπει την ανίχνευση πιθανών μελλοντικών επιβλαβών αλλαγών στην προσαρμοστικότητα των δασών προτού αυτές γίνουν αντιληπτές σε φαινοτυπικό επίπεδο. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ένα σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης, και να υποβοηθήσει ώστε να αποτρέψουμε καταστροφικά γεγονότα, των οποίων σήμερα η συχνότητα αυξάνεται ολοένα και περισσότερο στα δασικά οικοσυστήματα.

Ο στόχος του Προγράμματος LIFEGENMON είναι να υποστηρίξει την μακροχρόνια διατήρηση της προσαρμοστικότητας των δασικών γενετικών πόρων σε σχέση με τις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές συνθήκες με τη δημιουργία ενός συστήματος για την δασική γενετική παρακολούθηση στην Ευρώπη. Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Μηχανισμό LIFE (Χρηματοδοτικός Μηχανισμός για το Περιβάλλον) και τοπικούς φορείς χρηματοδότησης. Το Πρόγραμμα συνδυάζει τις προσπάθειες έξι εταίρων από τρεις χώρες (Γερμανία, Ελλάδα και Σλοβενία) και συντονίζεται από την Prof. Dr. Hojka Kraigher, του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών της Σλοβενίας. Η διάρκεια του Προγράμματος είναι από τον Ιούλιο του 2014 έως τον Ιούνιο του 2020 και ο συνολικός προϋπολογισμός είναι 5.484.162 €.

ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ LIFEGENMON

Η περιοχή έρευνας του Προγράμματος LIFEGENMON καλύπτει μια γραμμική διαδρομή από την Νότια Γερμανία έως την Βόρεια Ελλάδα, και περιλαμβάνει τη Γερμανία (Βαυαρία), την Αυστρία, τη Σλοβενία, ένα μέρος της Ουγγαρίας, τη Κροατία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο, τα Σκόπια, την Αλβανία και την Ελλάδα μέχρι τον Όλυμπο. Ένα μεγάλο μέρος αυτής της περιοχής θεωρείται θερμό σημείο της Ευρωπαϊκής βιοποικιλότητας. Τα δάση οξυάς, ελάτης και τα μικτά δάση αυτών είναι από τα κυρίαρχα δασικά οικοσυστήματα της περιοχής. Για αυτό τον λόγο η οξυά και η ελάτη επιλέχθηκαν ως πρότυπα είδη για την εφαρμογή της δασικής γενετικής παρακολούθησης. Στην γραμμική διαδρομή περιλαμβάνονται οι δειγματοληπτικές επιφάνειες έξι περιοχών υπό δασική γενετική παρακολούθηση στην Σλοβενία Ελλάδα και Γερμανία, μια ανά χώρα για την οξυά (*Fagus sylvatica*) και μια ανά χώρα για την ελάτη (*Abies alba/Abies borisii-regis*).

Για την εξοικείωση όλων των εταίρων του Προγράμματος με τις ποικίλες περιβαλλοντικές συνθήκες, τα δάση, τη δασοπονία και την τοπική εξειδικευμένη γνώση που επικρατούν σε κάθε χώρα, διοργανώθηκαν τον πρώτο χρόνο του Προγράμματος δυο αποστολές επί της γραμμικής διαδρομής. Οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν θα συνεισφέρουν στην προετοιμασία των οδηγιών και των κατευθυντήριων γραμμών για τη δασική γενετική παρακολούθηση. Έτερος στόχος των γραμμικών διαδρομών ήταν η συζήτηση και η προώθηση της σημαντικότητας της δασικής γενετικής παρακολούθησης στα Εθνικά Εορταστικά Σημεία (NFPs) και σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

LIFEGENMON
γραμμική διαδρομή
- Περιοχή έρευνας
και δειγματοληπτικές
επιφάνειες υπό δασική
γενετική παρακολούθηση

1^η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

Η 1^η Αποστολή επί της Γραμμικής Διαδρομής διήρκησε από 17.07.2014 έως 26.07.2014 και οι συμμετέχοντες κινήθηκαν από τη Γερμανία έως την Ελλάδα.

17.07.2014 – Η Γραμμική Διαδρομή ξεκίνησε από τη Γερμανία όπου η Dr. Monika Konnert παρουσίασε μια εν δυνάμει περιοχή γενετικής παρακολούθησης για την ελάτη. Η ομάδα προχώρησε στη συνέχεια στη Σλοβενία όπου ο Dr. Gregor Božič και η Dr. Marjana Westergren παρουσίασαν δυο υποψήφιες δειγματοληπτικές επιφάνειες γενετικής παρακολούθησης για την ελάτη και την οξυά. Από τις συγκεκριμένες δειγματοληπτικές επιφάνειες, η σποροπαραγωγός συστάδα της οξυάς στην περιοχή Osankarica Pohorje είχε ήδη κάποιες προϋπάρχουσες γενετικές πληροφορίες γεγονός που την καθιστούσε ως μια ιδανική συστάδα για επιλογή.

18.07.2014 – Η δεύτερη μέρα της 1^{ης} Αποστολής επί της Γραμμικής Διαδρομής περιελάμβανε μια μεγάλη διαδρομή στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, όπου η ομάδα αρχικά επισκέφτηκε δασικό φυτώριο στην περιοχή Žerče – Logonj, Zenica. Αργότερα την ίδια μέρα οι συμμετέχοντες επισκέφτηκαν τη Δασολογική Σχολή του Σαράγιεβο υπό την φιλοξενία του LIFEGENMON NFP Prof. Dr. Dalibor Ballian, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, όπου και συναντήθηκαν με τον Κοσμήτορα και με εκπροσώπους του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δασών.

19.07.2014 – Η 1^η Αποστολής επί της Γραμμικής Διαδρομής συνέχισε διαμέσου της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και η ομάδα του LIFEGENMON επισκέφτηκε εντυπωσιακές σποροπαραγωγές συστάδες ελάτης, ερυθρελάτης και οξυάς σε διαφορετικές τοποθεσίες της χώρας. Η ομάδα του Προγράμματος συζήτησε για την νομοθεσία της αναπαραγωγής δασικού υλικού, την αποτελεσματικότητα των δασικών υπηρεσιών, τις διαφορετικές κλιματικές συνθήκες, τη δασική διαχειριστική και την εγκαθίδρυση πιστοποιημένων σποροπαραγωγών συστάδων στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

20.-21.07.2014 – Η ομάδα του Προγράμματος διέσχισε τα σύνορα και έφτασε στη Σερβία, υπό τη φιλοξενία του LIFEGENMON NFP Prof. Dr. Saša Orlović. Η ομάδα επισκέφτηκε σποροπαραγωγούς κήπους και λευκοκαλλιέργειες στην Vojvodina στο Ινστιτούτο Πεδινών Ζωνών και Δασικού Περιβάλλοντος (ILFE) στη πόλη Novi Sad. Την επόμενη μέρα η ομάδα επισκέφτηκε μια ICP Επιφάνεια Εντατικής Παρακολούθησης (Επίπεδο II) για τη δρυ και την οξυά σε συστάδες οξιάς στην περιοχή Fruška Gora, μια σποροπαραγωγική συστάδα δρυός στη περιοχή Vinična šuma και μια στην περιοχή Vojvodina šume.

23.07.2014 – Η ομάδα του LIFEGENMON κινήθηκε μέχρι τα Σκόπια, ΠΓΔΜ, όπου ο τοπικός LIFEGENMON NFP Prof. Dr. Vlatko Andonovski διοργάνωσε επισκέψεις στην Οχρίδα και σε πιστοποιημένες σποροπαραγωγικές συστάδες *Pinus peuce* και *Abies borisii-regis* στο όρος Περιστέρι.

24.-25.07.2014 – Η ομάδα του LIFEGENMON έφτασε στη Θεσσαλονίκη, υπό τη φιλοξενία των εταίρων του Προγράμματος Prof. Dr. Φίλιππου Αραβανόπουλου, από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Dr. Νικήτα Φραγκισκάκη, και κ. Φώτη Κιουρτσό, ΑΔΜΘ από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης. Οι συμμετέχοντες επισκέφτηκαν την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης, όπου έγιναν παρουσιάσεις και συζητήθηκαν τα συμπεράσματα της 1^{ης} Αποστολής επί της Γραμμικής Διαδρομής. Στις 25.07.2015 πραγματοποιήθηκε αρχικά επίσκεψη στη Χαλκιδική σε μια εν δυνάμει δειγματοληπτική επιφάνεια γενετικής παρακολούθησης οξυάς και στη συνέχεια επίσκεψη στο Πανεπιστημιακό Δάσος του Ταξιδάρχη.

26.07.2014 – Η 1^η Γραμμική Διαδρομή του LIFEGENMON ολοκληρώθηκε με επιτυχία, με συνάντηση της Τεχνικής Επιτροπής στη Θεσσαλονίκη, όπου αποφασίστηκε η πραγματοποίηση της 2^{ης} Αποστολής Γραμμικής Διαδρομής πριν τη λήξη της Προπαρασκευαστικής Φάσης Α.

2^η ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

Στη 2^η Αποστολή Γραμμικής Διαδρομής του Προγράμματος η ομάδα του LIFEGENMON ξεκίνησε από τα Σκόπια με προορισμό τη Ljubljana της Σλοβενίας από 28.06.2015 έως 5.07.2015.

29.06.2015 – Ο LIFEGENMON NFP Prof. Dr. Vlatko Andonovski, ΠΓΔΜ οργάνωσε συνάντηση στο Υπουργείο Γεωργίας, Δασοπονίας και Υδάτινων Πόρων, στα Σκόπια. Το Πρόγραμμα παρουσιάστηκε σε υψηλόβαθμα στελέχη της Δασικής Υπηρεσίας. Η Αποστολή συνεχίστηκε με βόρειο – βορειοδυτική κατεύθυνση προς την Σερβία.

30.06.2015 – Ο LIFEGENMON NFP Prof. Dr. Saša Orlović, Σερβία, οργάνωσε όλες τις δραστηριότητες και τις επισκέψεις σε διαφορετικές τοποθεσίες στη χώρα αυτή. Στο Εθνικό Πάρκο Κοραονίκ η ομάδα επισκέφτηκε μια ICP Επιφάνεια Εντατικής Παρακολούθησης (Επίπεδο II) για την ερυθρελάτη και στη συνέχεια περιηγήθηκε μέσα στο Εθνικό Πάρκο Την ίδια ημέρα πραγματοποιήθηκε Επιστημονικό Σεμινάριο με δέκα παρουσιάσεις από ερευνητές του Πανεπιστημίου του Novi Sad και του Ινστιτούτου Πεδινών Ζωνών και Δασικού Περιβάλλοντος.

01.07.2015 – Η ομάδα του LIFEGENMON επισκέφτηκε το Εθνικό Πάρκο Tara στη Σερβία, που περιλαμβάνει μικτές συστάδες Ευρωπαϊκής οξυάς και ελάτης, και θεωρείται ένα από τα πιο πολύτιμα δασικά οικοσυστήματα στην Ευρώπη. Η επόμενη στάση της ομάδας ήταν στην περιοχή Zaočane, όπου φύεται η ενδημική Σερβική ερυθρελάτη (*Picea omorika*). Στη συνέχεια η ομάδα κινήθηκε με προορισμό τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, όπου ο LIFEGENMON NFP Prof. Dr. Dalibor Ballian, διοργάνωσε επίσκεψη σε πιστοποιημένη σποροπαραγωγική συστάδα μαύρης πεύκης στο Višegrad. Στη συνέχεια η ομάδα LIFEGENMON μετέβη στο Sarajevo.

02.07.2015 – Η ομάδα του LIFEGENMON έφτασε στην Κροατία και επισκέφτηκε το Εθνικό Πάρκο Κοραζκί, έναν υγρότοπο στη συμβολή των ποταμών Δούναβη και Ντράβα. Ο LIFEGENMON NFP Prof. Dr. Davorin Kajba, Κροατία οργάνωσε εξόρμηση με βάρκες στα κανάλια και στους παραπόταμους του Πάρκου. Η ομάδα του προγράμματος ξεναγήθηκε στον υγρότοπο όπου υπήρχαν συστάδες ιτιάς, λεύκης και άλλων δασικών ειδών. Το απόγευμα η ομάδα επισκέφτηκε την Κροατική Εταιρεία Δασών Hrvatske šume η οποία διαχειρίζεται το 80 % των δασικών εκτάσεων στη Κροατία.

03.07.2015 – Η ομάδα LIFEGENMON διέσχισε τα Κροατικά – Ουγγρικά σύνορα και τέθηκε υπό τη φιλοξενία του Dr. Sándor Bordács, μέλους της Συμβουλευτικής Επιτροπής του προγράμματος LIFEGENMON από την Ουγγαρία. Στην περιοχή της Tolna, η ομάδα επισκέφτηκε δασικό φυτώριο και τη Δασική Εταιρεία Gemenc όπου παρουσιάστηκε μια ex-situ κλωνική συλλογή της αυτόχθονου *Populus nigra*. Στη συνέχεια η ομάδα μετέβη στη Δασική Επιχείρηση Mécsek και επισκέφθηκε οριακή μικτή συστάδα οξυάς και δρυός. Στην συνέχεια, η ομάδα επισκέφθηκε την περιοχή της Boda, όπου παρατηρείται σοβαρή νέκρωση της *Quercus cerris* από το 2013.

04.07.2015 – Η ομάδα κινήθηκε από την Ουγγαρία και πάλι στην Κροατία και επισκέφτηκε τη Δασική Επιχείρηση Čazma στην περιοχή Hrvatske šume. Εκεί ο LIFEGENMON NFP Prof. Dr. Davorin Kajba, Κροατία, παρουσίασε σποροπαραγωγούς κήπους ποδισκοφόρου δρυός, φράξου και μια φυτεία διατήρησης γενετικών πόρων φτελιάς. Η ομάδα επίσης επισκέφτηκε ένας εντυπωσιακό άριστο φαινότυπο δρυός σε φυσικό δάσος, υπό καθεστώς in-situ προστασίας. Στη συνέχεια ομάδα του LIFEGENMON μετέβη στη Σλοβενία και ολοκλήρωσε την 2^η Αποστολή **Γραμμικής Διαδρομής** με επίσκεψη στη επιφάνεια γενετικής παρακολούθησης για την Ευρωπαϊκή οξυά (*Fagus sylvatica*), στην περιοχή Dvor. Ο κ. D. Finžgar, από το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών Σλοβενίας, παρουσίασε τις διαδικασίες εγκατάστασης, σήμανσης και δειγματοληψίας της επιφάνειας.

05.07.2015 – Η 2^η Αποστολή **Γραμμικής Διαδρομής** ολοκληρώθηκε επιτυχώς στη Ljubljana, όπου συναντήθηκε η Τεχνική Επιτροπή του LIFEGENMON και συζητήθηκαν μια σειρά από σημαντικά θέματα της Διαδρομής και του Προγράμματος.